

Lecții de viață de la Menahem Pressler, un geniu al pianului

De Getta Neumann



La 89 de ani, Menahem Pressler, scund, îndesat și rotunjel, cu obrajii îmbujorați și ochii mici, pătrunzatori, pășește pe scenă plin de vigoare. Este o celebritate. Pianistul este singurul membru al celebrului Beaux Arts Trio care, timp de 53 de ani, a rămas fidel formației de muzică de cameră care a atins culmi muzicale. Este venerat de colegi, elevi și public. L-am ascultat în concerte, în lecții deschise cu tineri virtuozii, pe discuri. O dată l-am auzit vorbind despre viața lui.

S-a născut în Germania în 1923, a emigrat în 1939, în ultimul moment, în Palestina. Pentru adolescentul dintr-o familie de intelectuali se prăbușise o lume. "I was a broken boy", eram frânt, ne-a spus Pressler cu vocea sugrumată, emoția, după atâția ani, năpădindu-l pe el și pe noi, cei din public. Muzica și noua patrie l-au salvat.

Când cântă la pian, strălucește cu bucuria deplină a unui copil, toată ființa lui iriază, exultă. În trio, pianul mângâie, învăluie, sprijină vioara și violoncelul, apoi preia conducerea și triumfă. E o înțelegere profundă între muzicieni. Pressler ne anunță un bis : "We will play Bach. It is so beautiful !" Simțim cum adâncă lui convingere, entuziasmul lui ne cuprind și pe noi. Elevii îl adoră. Am întrebat pe Anna, o pianistă ucrainiană de 22 de ani, fată talentată și frumoasă, cu un zâmbet dulce, care dintre cei trei profesori care au dat lecții deschise a fost cel mai bun. Toți au fost excepționali, a sunat răspunsul diplomatic. Apoi, mai nuanțat : Brendel a fost ok, Bashkirov s-a agățat de mărunțișuri, iar Pressler, ah, el, el e excepțional. *So inspirational !*

În această vară l-am ascultat cântând împreună cu Ray Chen, David Aron Carpenter, Narek Hakhnazaryan, muzicieni foarte tineri, dar deja aclamați pe scenele cele mai prestigioase din lume. Au cântat un cvartet de Joaquin Turina, compozitor modern. Aplauze furtunoase, Pressler fericit, cu mici gesturi tandre pentru tinerii frumoși, înalți și zvelți, care îl inconjurau cu adorație smerită. După Schumann în schimb, Pressler s-a ridicat de la pian, livid la față, privirea fixă ;

tinerii, vizibil conștienți de vina lor, se gârboveau sub oprobiul maestrului. Publicul aplauda cu încăpățânare, cu toate ca era evident pentru toată lumea că ceva a derapat. Prietena mea și cu mine ne-am făcut griji pentru sănătatea lui Pressler, pentru tinerii traumatizați... A doua zi am aflat de la Anna că după concert atmosfera s-a destins, maestrul și tinerii erau bine dispuși. Pressler și-a iertat ucenicii.

La sfârșitul unei lecții deschise, încântat de performanța pianistei, omulețul-marele artist s-a adresat direct audienței, vreo 50 de oameni. A grăit dintr-o credință lăuntrică, noi ascultam cu evlavie. Muzica ne trezește la sentimente pe care nu le-am bănuțit în noi, a spus el. Ne învață cum să simțim și cum să ne controlăm sentimentele.

M-a străfulgerat fraza pe care a spus-o unui elev cu altă ocazie: *Nu lovi clapele, doar nu suntem sălbatici !*

Din nefericire, mulți tineri virtuozii ignoră acest sfat, fără să mai vorbim de noi, oameni de rând, în conduita noastră de fiecare zi.

<http://menahempressler.org/>

Beaux Arts Trio plays Dvorak, "Dumky" Trio

<http://www.youtube.com/watch?v=DYHLjxCWfU>